

به نام خدا

« دستورالعمل اجرایی تعیین نام اشخاص حقوقی »

در راستای تسهیل مراحل ثبت تاسیس شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری و ایجاد رویه یکسان و شفاف در کارشناسی تعیین نام اشخاص حقوقی، مفاد "دستورالعمل اجرایی تعیین نام اشخاص حقوقی" به شرح زیر تبیین می‌گردد:

ماده (۱) - متقاضیان ثبت اشخاص حقوقی، با مشخص نمودن نوع شخصیت حقوقی و ارائه مدارک لازم، نسبت به پیشنهاد نام شخصیت حقوقی مورد نظر اقدام می‌نمایند.

ماده (۲) - نام اشخاص حقوقی عبارتست از واژه یا واژگان با معنی که متقاضیان ثبت اعم از ایرانی یا خارجی برای شناسایی شخصیت حقوقی به مرجع ثبت پیشنهاد می‌نمایند.

ماده (۳) - اشخاص حقوقی که ثبت نام پیشنهادی آن‌ها مستلزم اخذ مجوز از مراجع ذیصلاح است، باید پیش از ارائه تقاضای ثبت تاسیس به مرجع ثبت شرکت‌ها، به طریق مقتضی نسبت به اخذ مجوز اقدام و به ضمیمه مدارک تسلیم نمایند.

ماده (۴) - مهلت اعتبار نام تأیید شده اشخاص حقوقی که منجر به ثبت و آگهی می‌گردند، نامحدود است. در صورتیکه نام تأیید شده شخص حقوقی در شرف تاسیس یا تغییر منجر به ثبت و آگهی نگردد صرفاً سه ماه از تاریخ تأیید نام اعتبار دارد. این مدت برای شرکتهای سهامی عام، ۶ ماه از تاریخ تشکیل مجمع عمومی مؤسس می‌باشد.

ماده (۵) - نام شخص حقوقی ثبت شده با رعایت تاریخ تقدم، مختص شخصی است که به نام آن در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده است و دیگری حق اختیار عین نام مذکور یا متجانس (تام، ناقص حرکتی، لفظی) آن را ندارد. این حق پس از انحلال و ختم تصفیه، منتفی می‌شود.

ماده (۶) - نام پیشنهادی اشخاص حقوقی در موارد زیر قابل تأیید نمی‌باشد:

۶ ۱- نام‌هایی که اختصاص به تشکیلات دولتی و کشوری دارند؛

۶ ۲- نام‌هایی که در آن از اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه استفاده شده باشد؛

۶ ۳- نام‌هایی که مخالف موازین شرعی، نظم عمومی و یا شامل واژه‌های بی‌معنا یا الفاظ قبیحه و مستهجن و خلاف اخلاق حسنه باشند؛

۶ ۴- نام یا نام اختصاری یا حروفی که رسماً متعلق به دولت باشد از قبیل ایران، کشور، ناجا، نزا، مگر با ارائه مجوز از مقام صلاحیت‌دار دولتی؛

۶ ۵- هنگامی که در یک نام پیشنهادی، ترکیبی از دو واژه فارسی، تداعی کننده یک واژه بیگانه باشد، امکان ثبت آن وجود ندارد.

تبصره: واژه های بیگانه یا غیرمتعارف یا مخفف تنها در صورتی قابل استفاده در نام شخص حقوقی است که مورد تأیید فرهنگستان زبان و ادب فارسی باشند.

ماده (۷): در تعیین نام اشخاص حقوقی، معیارهای ذیل لازم‌الرعایه است:

۷ ۱- چنانچه تفاوت نام پیشنهادی با نام ثبت شده تنها در استفاده از پسوند جمع (نظیر ان، ون، ین، ها و یا جمع مکسر) یا حذف آن باشد، امکان ثبت آن وجود ندارد؛

۷ ۲- چنانچه نام شخصیت حقوقی به صورت مقید ثبت شده باشد، امکان انتخاب نام جدید مشتق از آن به صورت مطلق برای شخصیت حقوقی دیگر وجود ندارد؛

۷ ۳- واژه هایی که به طرز گمراه کننده‌ای شبیه نام ثبت شده دیگری باشند، پذیرفته نمی‌شوند؛

۷ ۴- اضافه کردن کلمات توصیفی از قبیل اصل، نوین، برتر، برترین، نو به اسامی ثبت شده قبلی پذیرفته نمی‌شود؛

۷ ۵- اضافه کردن اعداد به نام‌هایی که سابقه ثبت دارند، پذیرفته نمی‌شود و در صورت استفاده اعداد در نام های جدید پیشنهادی، باید نگارش آن‌ها به صورت حروفی باشد.

تبصره: چنانچه نام پیشنهادی مشمول بندهای فوق باشد، فقط در صورت ارایه رضایت‌نامه کتبی شخصیت حقوقی مقدم در قالب صورتجلسه هیات مدیره، قابل ثبت است.

ماده (۸): چنانچه نتیجه کارشناسی نام، نشانگر وجود تعارض در نام پیشنهادی با مفاد این دستورالعمل باشد، مراتب با ذکر علت رد نام پیشنهادی، به متقاضی اطلاع‌رسانی می‌شود تا نام‌های جدیدی پیشنهاد نماید؛

تبصره ۱: در صورتی که متقاضی به نتیجه کارشناسی نام، اعتراض داشته باشد، مراتب را با ذکر دلایل خود در قالب فرم اعتراض، به مرجع ثبت شرکت‌های بررسی کننده نام، اعلام تا کارشناسی مجدد صورت پذیرد؛

تبصره ۲: در صورتی که در کارشناسی دوم نیز نام پیشنهادی رد شد، متقاضی می‌تواند با تکمیل فرم مربوط، مراتب اعتراض خود را با ذکر دلایل، به اداره کل ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری اعلام نماید. نظریه مسئول تعیین نام اداره کل ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری، نظر نهایی محسوب می‌شود.

ماده (۹)- نام‌های تأیید شده، قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده (۱۰)- نام اشخاص حقوقی ثبت شده با تسلیم صورتجلسه‌ای که با رعایت قوانین، مقررات و شرایط اساسنامه متناسب با نوع شخصیت حقوقی تنظیم و به مرجع ثبت شرکت‌ها ارائه می‌شود، قابل تغییر خواهد بود.

ماده (۱۱) - در تعیین و تغییر نام اشخاص حقوقی رعایت مواد (۹۵)، (۱۱۷)، (۱۴۱)، (۱۶۳)، (۱۸۴)، (۲۰۰) قانون تجارت و تبصره ذیل ماده (۴) لایحه اصلاحی قانون تجارت و تبصره ذیل ماده (۱) آئین‌نامه ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجاری الزامی است.

پیوست

۱- تعاریف واژگان کلیدی

- ۱ ۱- شخص حقوقی: کلیه شرکت های تجاری و موسسات غیرتجاری موضوع مواد (۲۰) و (۵۸۴) قانون تجارت که نزد مرجع ثبت شرکت ها ثبت شده یا می شوند .
- ۱ ۲- نام: عنوانی است که در ماده‌ای از اساسنامه اشخاص حقوقی که ثبت شده یا می‌شوند جهت شناسایی آنها قید گردیده و تعیین می گردد.
- ۱ ۳- نام ثبت شده: نامی که در قالب یکی از انواع اشخاص حقوقی در مرجع ثبت شرکتها قبلا ثبت گردیده و یا شخصیت مذکور در شرف تاسیس بوده و مورد تایید قرار گرفته است.
- ۱ ۴- نام پیشنهادی: نامی که متقاضی در هنگام تاسیس اشخاص حقوقی و یا تغییر نام اشخاص ثبت شده جهت تعیین نام به مرجع ثبت شرکت ها ارائه می دهد.
- ۱ ۵- عین نام: نامی که در تلفظ و معنی با نامی که قبلا ثبت شده یکسان باشد مانند آریا گستر پاد ، آریا گستر پاد
- ۱ ۶- متجانس: کلمات همجنس که در ظاهر به یکدیگر شبیه بوده ولی در معنی مختلف باشند و دو کلمه متجانس را دو رکن جناس می گویند .
- ۱ ۷- جناس تام: دو واژه که در تلفظ و نگارش یکی ، اما در معنی مختلف باشند (خویش و خویش ، گور و گور)
- ۱ ۸- جناس ناقص حرکتی: یکسانی دو یا چند واژه در صامت ها (حروف) و اختلاف آن ها در مصوت های کوتاه (صداهای $\text{ }^{\text{ـ}}$) را گویند از قبیل (مَلک و مِلک و مُلک)
- ۱ ۹- جناس لفظی: هر گاه دو واژه در تلفظ و خواندن با یکدیگر یکسان اما در نگارش باهم متفاوت باشند از قبیل صبا و سبا ، خوار و خار ، تهران و طهران ، فطرت و فترت
- ۱ ۱۰- کلمات توصیفی: کلماتی هستند که بتوانند در حالت تفضیلی یا عالی قرار گیرند و اسم را توصیف کنند از قبیل : برتر، برترین ، نو ، اصل ، نوین و ...

۲ - نمونه‌ها و مثال‌ها

۲ - ۱ مثال ماده ۵:

- مثال برای عین: اگر شخص حقوقی تحت نام "امیر" ثبت شده باشد، تقاضای نام "امیر" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- مثال برای جناس تام: اگر شخص حقوقی تحت نام "شیرآوران" ثبت شده باشد، تقاضای نام "شیرآوران" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود. حتی اگر فرض شود که شیر اول به معنی شیر نوشیدنی است و شیر دوم به معنای شیر آب. همین‌گونه است: "شانه ریز" و "شانه ریز" که اولی به معنای کتف و دومی به معنی شانه سر است.
- مثال برای جناس لفظی: اگر شخص حقوقی تحت نام "فطرت دام" ثبت شده باشد، تقاضای نام "فطرت دام" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود. همین‌گونه است: "خواسته پردازان" و "خاسته پردازان"، "تهران صنعت" و "طهران صنعت"، "صبا پی" و "سبا پی".
- مثال برای جناس ناقص حرکتی: اگر شخص حقوقی تحت نام "مُلک آریا" ثبت شده باشد، تقاضای نام "مُلک آریا" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود. مثال‌های مشابه: "تَن آرا" و "تُن آرا"، "حُسن تجارت پویا" و "حَسَن تجارت پویا".

۲ - ۴ - مثال ماده ۶ بند ۵:

- واژه‌ای همچون "تک نو" به عنوان نام شخص حقوقی پذیرفته نمی‌شود. زیرا ترکیب "تک" و "نو"، کلمه انگلیسی "techno" را تداعی می‌کند. واژه‌های "تک نیک" که تداعی کننده کلمه "technic" و "پیک نیک" که تداعی کننده کلمه انگلیسی "picnic" است، از این قبیل هستند.

۲ - ۴ - مثال ماده ۷ بند ۱:

- جمع "ان": اگر شخص حقوقی تحت نام "امیدگستر روز" ثبت شده باشد، تقاضای نام "امیدگستران روز" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود. اگر شخص حقوقی تحت نام "اندیشه پارسی" ثبت شده باشد، تقاضای نام "اندیشه پارسیان" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- جمع "ون": اگر شخص حقوقی تحت نام "فرهیخته علوی" ثبت شده باشد، تقاضای نام "فرهیخته علویون" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود. اگر شخص حقوقی تحت نام "تجارت مهدوی" ثبت شده باشد، تقاضای نام "تجارت مهدویون" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود. اگر

شخص حقوقی تحت نام "ابرار فاطمی" ثبت شده باشد، تقاضای نام "ابرار فاطمیون" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- جمع "ین": اگر شخص حقوقی تحت نام "توسعه ساختمانی سید" ثبت شده باشد، تقاضای نام "توسعه ساختمانی سیدین" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود. اگر شخص حقوقی تحت نام "خیریه پیروان صدیق" ثبت شده باشد، تقاضای نام "خیریه پیروان صدیقین" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- جمع "ها": اگر شخص حقوقی تحت نام "برق صنعت آذربایجان" ثبت شده باشد، تقاضای نام "برق صنعت آذربایجانی‌ها" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- جمع مکسر: اگر شخص حقوقی تحت نام "موج سازه ایرانیان" ثبت شده باشد، تقاضای نام "امواج سازه ایرانیان" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود. اگر شخص حقوقی تحت نام "قوم آریایی کارمانیا" ثبت شده باشد، تقاضای نام "اقوام آریایی کارمانیا" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

۴ - مثال ماده ۷ بند ۲:

- اگر شخص حقوقی تحت نام "اندیشه گستر نوید آریا" ثبت شده باشد، تقاضای نام "اندیشه گستر آریا" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- اگر شخص حقوقی تحت نام "پارس گستر سپاهان" ثبت شده باشد، تقاضای نام "پارس گستر" یا "پارس سپاهان" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- اگر شخص حقوقی تحت نام "اندیشه تجارت افق" ثبت شده باشد، تقاضای نام "اندیشه تجارت" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

۵ - مثال ماده ۷ بند ۳:

- اگر شخص حقوقی تحت نام "فنی مهندسی پارس" ثبت شده باشد، تقاضای نام "فنی و ساختمانی پارس" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- اگر شخص حقوقی تحت نام "پارس گستر شایان" ثبت شده باشد، تقاضای نام "دامداری پارس گستر شایان" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- اگر شخص حقوقی تحت نام "بانک ملت" ثبت شده باشد، تقاضای نام "فنی مهندسی ملت" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی شود.

- اگر شخص حقوقی تحت نام "لوله کشی گاز نیک کالا آریا" ثبت شده باشد، تقاضای نام "گروه صنعتی نیک کالا" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- اگر شخص حقوقی تحت نام "هتل و رستوران اکبر جوجه" ثبت شده باشد، تقاضای نام "تهیه غذای اکبر جوجه" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- اگر شخص حقوقی تحت نام "آریا پاد" ثبت شده باشد، تقاضای نام "توسعه ساختمانی آریا پاد" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- اگر شخص حقوقی تحت نام "ریسندگی گلبافت" ثبت شده باشد، تقاضای نام "گروه ریسندگی گلبافت کاشان" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.

۲ ۶ - مثال ماده ۷ بند ۴:

- اگر شخص حقوقی تحت نام "اندیشه گستر" ثبت شده باشد، تقاضای نام "اندیشه گستر اصل" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- اگر شخص حقوقی تحت نام "امید ترابر" ثبت شده باشد، تقاضای نام "امید ترابر نوین" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- اگر شخص حقوقی تحت نام "افق تجارت" ثبت شده باشد، تقاضای نام "افق تجارت نو" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.

۲ ۴ - مثال ماده ۷ بند ۵:

- اگر شخص حقوقی تحت نام "لاستیک سازی کرمان" ثبت شده باشد، تقاضای نام "لاستیک سازی کرمان یکم" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- اگر شخص حقوقی تحت نام "ایساتیس سازه" ثبت شده باشد، تقاضای نام "ایساتیس سازه نود" از شخص حقوقی دیگر پذیرفته نمی‌شود.
- نام "شایان گستر ۲۰" بدون سابقه ثبت نیز به علت نگارش رقمی پذیرفته نمی‌شود.